

Advies inzake wijziging van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de introductie van een regeling betreffende de franchiseovereenkomst

Dit document bevat de alternatieve tekst van het origineel. Dit document is bedoeld voor mensen met een visuele beperking, zoals slechtzienden en blinden.

Brief aan de minister van Veiligheid en Justitie

drs. S.A. Blok
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Inhoud van brief

Geachte heer Blok,

Bij brief van 13 april 2017, kenmerk 2067662, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake de wijziging van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de introductie van een regeling betreffende de franchiseovereenkomst (regels voor franchising), (het 'Wetsvoorstel').

Het wetsvoorstel

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

Voorop gesteld wordt dat de formulering van een duidelijk(er) wettelijk kader voor franchising wordt toegejuicht. Het is wenselijk voor alle partijen dat er meer houvast komt, met name dat franchisenemers weten wat zij kunnen verwachten na het aangaan van de overeenkomst en dat franchisegevers weten waaraan zij gebonden zijn. Zo is bijvoorbeeld het verstrekken van een omzetprognose momenteel niet standaard praktijk, maar dat wordt door het Wetsvoorstel straks verplicht. Voor rechters aan wie geschillen

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

over franchiseovereenkomsten worden voorgelegd zal duidelijker worden waaraan moet worden getoetst. Ook voor de Rechtspraak zal dit wetsvoorstel daarom naar verwachting een verbetering betekenen. De hierna volgende opmerkingen betreffen suggesties voor verdere verduidelijking en een inschatting van de gevolgen van het wetsvoorstel voor de Rechtspraak.

Het is niet geheel duidelijk waarom alternatieve geschilbeslechting verplicht wordt gesteld. Uit de Toelichting volgt juist dat alternatieve geschilbeslechting niet noodzakelijkerwijs beter is voor de franchisenemer, een indruk die vanuit de ervaring in de praktijk wordt onderschreven. De tekst van artikel 399 g sub f bevat ook geen waarborgen voor verbetering van de positie van de franchisenemer in dit opzicht. De in de Toelichting uitgesproken wens kan daarom zomaar een illusie blijken. Een onderbouwing voor de reden van verplichtstelling zou daarom verhelderend zijn en wellicht motiverend zijn voor het daadwerkelijk gebruik ervan. Indien artikel 399 g sub f BW alsnog zou worden geschrapt, is de verwachting overigens niet dat het aantal zaken voor de gewone rechter daardoor sterk zou gaan toenemen.

Franchising bestaat, zoals het Wetsvoorstel ook onder ogen ziet, in verschillende vormen en modaliteiten. Er kunnen vraagtekens worden geplaatst bij de uitwerking en haalbaarheid van het Wetsvoorstel op de kleinschaliger formules, gezien het grote scala aan verplichtingen dat op iedere franchisegever, zowel van de grote al de kleine formules, komt te rusten. Niet iedere franchisegever laat zich bovendien door juristen bijstaan. Verder is het soms lastig beoordelen of een bepaling bedoeld is als een afwijking op een andere bepaling, of dat bepalingen bedoeld zijn om naast elkaar te bestaan. (Een voorbeeld wordt hieronder gegeven.)

De franchisezaken die recentelijk in de rechtspraak zijn behandeld, betroffen vaak de (beweerde schending van de) informatieverplichting bij het aangaan van de overeenkomst. Daarop ziet het voorgestelde artikel 7:399 g lid 1 sub b BW. De Raad adviseert om in de Toelichting te verduidelijken of de 'tenzij...'-bepaling van artikel 399 g lid 2 hier ook van toepassing is, of dat de franchisegever te allen tijde aan die informatieplicht zal moeten voldoen - hetgeen ertoe zou leiden dat die verplichting zwaarder weegt dan de andere verplichtingen uit de gedragscode; van die laatste kan immers afgeweken worden. Maar de frase "zouden moeten worden verstrekt" in de Toelichting op pagina 29 wijst op het tegendeel. Een uitzondering kan in ieder geval niet in de franchiseovereenkomst worden opgenomen, want die is er op dat moment nog niet.

Daarnaast rijst de vraag wat de wetgever met betrekking tot de overeenkomst precies voor sanctie voor ogen staat op de niet-nakoming van de informatieplicht. Wordt beoogd een goede basis te formuleren voor een beroep op dwaling, of wordt er méér beoogd? Is de bedoeling van het wetsvoorstel dat de (gehele) overeenkomst dan vernietigbaar is vanwege strijd met de wet, zoals een beding vernietigbaar is als het in strijd is met de gedragscode? Deze opmerkingen en vragen zijn overigens mutatis mutandis ook van toepassing op artikel 399 g lid 1 onder a, de voorschriften over werving en selectie.

De Raad adviseert in de Toelichting te verduidelijken wat precies de mogelijke rechtsgevolgen van niet-nakoming zijn voor afzonderlijke bedingen dan wel voor de gehele overeenkomst.

Werklast

Het Wetsvoorstel is op twee punten beoordeeld, namelijk een mogelijke toename van de werklast en een toename van het aantal zaken. Waar het Wetsvoorstel ziet op verplichte alternatieve geschilbeslechtingvormen (voorgesteld artikel 7:399 g sub f BW) is, gezien de voorschriften voor alternatieve geschilbeslechting, een toename van zaken voor de gewone rechter onwaarschijnlijk. Wel kan, zoals in de vorige paragraaf opgemerkt, de eventuele lastige beoordeling of een bepaling bedoeld is als een afwijking op een andere bepaling, of dat bepalingen bedoeld zijn om naast elkaar te bestaan, mogelijk leiden tot enige toename van zaken, namelijk die waarin niet aan de gedragscode is voldaan en/of die waarin niet (precies genoeg) is opgeschreven dat is afgeweken van de gedragscode en waarom.

Niettemin ziet de Raad, noch qua werklast noch qua aantal zaken, aanleiding om aan te nemen dat er een significante wijziging van de kosten voor de Rechtspraak optreedt.

Conclusie

De Raad voor de rechtspraak kan zich (op hoofdlijnen) verenigen met het Wetsvoorstel en spreekt daarvoor zijn waardering uit. Niettemin geeft de Raad u in overweging om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken, dan wel nader toe te lichten.

Tot slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend, mr. F.C. Bakker, Voorzitter Raad voor de rechtspraak